

УКРАЇНА

(19) UA (11) 36816 (13) A

(51) 7 A61K35/78

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС

ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА ВИНАХІДвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) ЛІКУВАЛЬНО-ОЗДОРОВЧИЙ НАБІР ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН

(21) 2000020763

(22) 11.02.2000

(24) 16.04.2001

(33) UA

(46) 16.04.2001, Бюл. № 3, 2001 р.

(72) Товстуха Євген Степанович, Товстуха Петро Євгенович

(73) Товстуха Євген Степанович, Товстуха Петро Євгенович

(57) Лікувально-оздоровчий набір лікарських рослин, що містить м'яту перцеву, подорожник, кропиву, плоди шипшини, корінь цикорію, який **відрізняється** тим, що він додатково містить квітки ромашки, корінь валеріани, насіння вівса при наступному співвідношенні компонентів у мас%:

Компоненти	Мас.%
квітки ромашки	8 - 12
м'ята перцева	8 - 12
подорожник	8 - 12
кропива	8 - 12
плоди шипшини	8 - 12
корінь цикорію	26 - 34
насіння вівса	8 - 12
корінь валеріани	8 - 12

Винахід відноситься до хіміко-фармацевтичної промисловості і медицини, стосується набору з рослинної сировини, що може бути використаний із профілактичною і лікувальною метою при цукровому діабеті, обмінних поліартритах, для стимуляції імунної системи, лікування захворювань печінки і нирок.

В даний час значно зріс інтерес до біологічно активних речовин рослинного походження, тому як застосування лікарських речовин хімічної природи веде до розвитку мікробної резистентності, трансформації характеру захворювань, посилює реакції організму на фармакологічні препарати.

Відомі фармакологічні препарати, що активують неспецифічні чинники імунітету. Однак велика частина цих препаратів вибірково впливає тільки на окремі показники імунітету, вони неефективні при пероральному надходженні в організм та не виявляють позитивного впливу на антибактеріальну резистентність.

Відомий екстракт кореня солодцю, що одержують шляхом екстрагування коренів солодцю фізіологічним розчином і використовують для стимуляції резистентності в осіб з ослабленим імунітетом (Вичкова С.А. і ін. Питання вивчення і використання солодцю в СРСР. М.: Наука, 1966. - С. 176-179).

Широко застосовуваний препарат холосас, володіючи слабкою жовчогінною дією, не викликає інтоксикації організму, але не впливає на скоро-

чення розмірів печінки і нормалізації печінкових проб.

Багато лікарських препаратів, що отримані хімічним шляхом, або токсично впливають на печінкові клітини, або алергізують організм людини (Блюгер А.Ф. та інші. Вірусні гепатити. - Рига, 1988).

Як відомо, лікарські рослини та їхні препарати виявляють на організм (зокрема, печінку) більш м'яку дію і, як правило, не викликають негативних побічних явищ і ускладнень. У цьому плані препарати, отримані з лікарських рослин, при лікуванні патології печінки представляють великий практичний інтерес, тим більше, що в арсеналі лікарських засобів недостатньо препаратів, що поліпшують жовчогінну та жовчовидільну функцію печінки, а також обмінні процеси в ній (Товстуха Є.С. Фітотерапія. - К.: Здоров'я, 1990. - 192 с.).

У цьому напрямку перспективною рослинною сировиною для одержання гепатопротекторних, жовчогінних і седативних засобів можуть служити різні частини рослин (Товстуха Є.С. Фітотерапія. - К.: Здоров'я, 1993. - 90 с), (Йорданов Д. та інші. Фітотерапія. - Софія, 1972. - С.337).

Лікарські рослини широко використовують при лікуванні цукрового діабету як допоміжні засоби.

Цукрознижувальну дію виявляють застосовувані в медичній практиці рослини: лист черемши, суниця лісова, овес, лавровий лист. Однак застосування настоїв окремих трав неефективне при лікуванні цукрового діабету. У зв'язку з цим для

(19) UA (11) 36816 (13) A

комплексного впливу на організм при лікуванні цукрового діабету широко використовуються збори лікарських рослин.

Відомий збір «Афрадепієн», що містить плоди чорниці, стулки квасолі, корінь аралії маньчжурської, хвощ польовий, плоди шипшини, трава звіробою, квіти рум'янку. Збір «Афрадепієн» знижує цукор крові, а також поліпшує глікогеностворювальну функцію печінки, виявляє загальноукріплювальну та протизапальну дію (Минеджин Г.З. Збірник по народній медицині і нетрадиційних методах лікування. – М.: Технозкос, 1991).

Відомий також збір лікарських трав для лікування цукрового діабету, що містить плоди чорниці звичайної, стулки квасолі звичайної, корені замани високої, траву хвоща польового, плоди шипшини, траву звіробою звичайного, квітки рум'янку лікарського.

Збір використовується у виді спиртової настоянки, нормалізує основні патогенетичні порушення, має гіпоглікемічну дію (Авторське свідоцтво СРСР № 1456156, кл. А61К35/78, 1982).

Відомий збір лікарських рослин для лікування цукрового діабету, що містить лист або плоди чорниці, стулки плодів квасолі зрілої, плоди шипшини, лист кропиви, лист подорожника, трава кропиви собачої, трава деревію, трава звіробою, квітки рум'янку, квітки календули, кореневища і корінь дев'ясила, корінь солодцю.

Збір має виражену гіпоглікемічну і ліполіпідемічну дію, нормалізує мікросудинний кровоток (Авторське свідоцтво СРСР № 1697820, кл. А 61 К 35/78, 1985).

Найбільш близьким за технічною суттю є обраний за прототип збір лікарських рослин для лікування цукрового діабету, обмінних поліартритів, стимуляції імунної системи, лікування захворювань печінки і нирок, що містить: подорожник, звіробій, кропиви собачу, плоди шипшини, кропиви, кукурудзяні рильця, сухоцвіт, корінь цикорію, м'яту перцеву, квіти бузини чорної, насіння льону, ламинарії, лист та плоди чорниці, лавровий лист (Патент РФ № 2000802, кл. А61К35/78, 1993).

Цей збір має велику кількість різнобічних компонентів, що призводить до різностороннього спектру біологічної дії на організм людини.

Описів запропонованого лікувально-оздоровчого набору (ЛОН-1) у патентній і науково-технічній літературі не знайдено.

Задачею, на вирішення якої спрямовано винахід, є створення лікувально-оздоровчого набору для лікування цукрового діабету, обмінних поліартритів, захворювань печінки і нирок, стимуляції імунної системи, шляхом підбору невеликої кількості споріднених та узгоджених за дією компонентів.

Запропонований набір дозволяє розширити арсенал засобів із рослинної сировини, використовуваних для профілактики і лікування цукрового діабету, обмінних поліартритів, стимуляції імунної системи, лікування захворювань печінки і нирок.

Лікувально-оздоровчий набір (ЛОН-1), що містить м'яту перцеву, подорожник, кропиви, плоди шипшини, корінь цикорію, який, згідно винаходу, додатково містить квітки ромашки, корінь валеріани, насіння вівса при наступному співвідношенні компонентів у мас%:

Компоненти	Мас.%
квітки ромашки	8 – 12
м'ята перцева	8 - 12
подорожник	8 - 12
кропиви	8 - 12
плоди шипшини	8 - 12
корінь цикорію	26 - 34
насіння вівса	8 - 12
корінь валеріани	8-12
насіння вівса	8-12
корінь валеріани	8-12

Завдяки тому, що лікувальний збір додатково містить квітки ромашки, він збагачується дубильними речовинами, фумаровою кислотою, гіркими сполуками, смолами, алколоїдами. Квітки ромашки застосовують для лікування печінки, жовчного міхура та запальних процесів в підшлунковій залозі.

Завдяки вмісту коріня валеріани збір, збагачується леткими оліями, валеріановою, пальмітиною, стеариною кислотами і рядом інших кислот, цукристими та дубильними речовинами, флавоноїдними сполуками. Корінь валеріани застосовують для зняття спазмів внутрішніх органів травлення та розслаблення і заспокоєння нервової системи всього організму.

Із-за наявності насіння вівса збір додатково збагачується крохмалем, білковими речовинами, цукрами і ферментами, а також такими вітамінами як тіамін та рибофлавін. Насіння вівса використовують для підтримання загального тону організму.

Всі вищезгадані компоненти, а саме: квітки ромашки, корінь валеріани та насіння вівса разом з м'ятою перцевою, подорожником, кропивою, плодами шипшини і коренями цикорію створюють гармонійну композицію цілеспрямованих компонентів, що підсилюють дію один одного, проявляючи в цілому на організм синергетичну лікувальну дію.

Лікувально-оздоровчий набір (ЛОН-1) має широкий спектр дії, а саме: загальноукріплювальну, цукрознижувальну та протизапальну дію і використовується при лікуванні цукрового діабету, обмінних поліартритів, захворювань печінки і нирок, а також для стимуляції імунної системи.

Набір виготовляється шляхом подрібнення та змішування в запропонованих кількостях рослинної сировини за діючою нормативно-технічною документацією, а саме:

- квітки ромашки за ДФ XI, вип.2, ст.7;
- листки м'яти перцевої за ДФ XI, вип.2, ст.18;
- листків подорожника за ДФ XI, вип.2, ст.20;
- листків кропиви за ДФ XI, вип.2, ст.25;
- плодів шипшини за ДФ XI, вип.2, ст.38;
- корінь цикорію за РСТ УССР-1855-897;
- корінь валеріани за ДФ XI, вип.2, ст.77;
- насіння вівса за ГОСТ 10470-76.

Використовують набір у вигляді водного або водно-спиртового настою.

Водний настій готують і застосовують таким чином:

Одну столову ложку подрібненої маси заливають склянкою води (200 мл), кип'ятять на малому вогні в емальованому посуді протягом 5 хвилин, потім настоюють 4 години. П'ють по 100 мл 3 рази на день за 30 хвилин до їжі. Приймають про-

тягом 1-1,5 місяців щоквартально, протягом 1 -3 років.

Запропонований ЛОН-1 пройшов клінічні випробування і дав позитивні результати.

Приклад 1. Хвора Н. 47 років, історія хвороби 2177. Діагноз: обмінний поліартрит, хворіє більш 10 років. Скарги на болі в колінних суглобах, порушення руху, значні болі в суглобах рук, значні обмеження в русі, хвора не може виконувати свою роботу (доярка) і змушена піти на інвалідність. Скаржиться на болі в правому підребер'ї, особливо коли приймає смажену їжу, свинину, свіжий хліб або печене тісто. Хворій було проведено лікування на протязі років за наступною схемою: за 30 хвилин до їжі 3 рази на день вона приймала по 200 мл водного настою ЛОН-1 протягом 1-2 місяців щокварталу, одночасно з лікуванням призначалася молочно-рослинна дієта № 5, багата мікроелементами, вітамінами, антиоксидантами. Також проводилось і фітотабальнеолікування. Для цього 300-400 мг ЛОН-1 кип'ятять у 3-х літрах води протягом 5 хвилин, потім настоюють 4 години, настій наливають у ванну. Ванни приймають 2-3 рази на тиждень протягом усього року, особливо в осінньо-зимові місяці, експозиція - 15-20 хвилин, температура води - 35-40°C.

У результаті проведеного лікування хвора стала значно краще почуватися, зникли болі в суглобах та попереку, нормалізувалася функція печінки і підшлункової залози, зріс імунітет до аденовірусних інфекцій (хвора до цього в зимові й осінні місяці по декілька разів хворіла респіраторними захворюваннями), нормалізувалося СОЕ: до лікування було 25-38, після лікування - 8-10 мм/м. Нормалізувався пігментний обмін, про що говорить утримання білірубіна в крові, вміст якого став 1,2 мг%.

За час лікування ускладнень, що могли б викликати складові частини ЛОН-1, не було зареєстровано.

Лікування хворої проводилося в амбулаторних умовах.

Приклад 2. Хвора Я., 50 років, історія хвороби № 2367. Діагноз: обмінний поліартрит, хронічний гепатит. Хвора - лікар-стоматолог, суглоби рук деформовані, малорухомі. Не може виконувати своєї професійної роботи, змушена піти на інвалідність, на початку лікування СОЕ-35 мм/м. Диспепсичні явища, що зв'язані з захворюванням хронічним гепатитом, печінка ущільнена, дещо збільшена, незначна жовтуха. Утримання білірубіна в крові 3 мг%, лейкопенія, тромбоцитопенія, суффебрильна температура.

Лікування хворої проводилося протягом двох років запропонованим ЛОН-1 зазначеними вище дозами, через кожний один місяць робили перерви в лікуванні на 7-10 днів. Поліпшення стану хворої було відзначено через 5 місяців від початку лікування. СОЕ нормалізувалося через 4 місяці лікування, утримання білірубіна і гемотоз нормалізувався через 8 місяців після лікування, хвора вважає себе здоровою після 1,5 річного лікування, повернулася на колишню роботу, але лікування продовжувалося ще півтора роки з профілактичною метою. У хворої відновилася рухливість пальців рук, зникли болі.

За час лікування ускладнень, зв'язаних із прийомом ЛОН-1, не було виявлено. Хворій проводили також бальнеологічне лікування препаратом ЛОН-1 по 2-3 рази на тиждень протягом шести місяців.

Лікувально-оздоровчий набір ЛОН-1 може виготовлятися як промисловим шляхом на базі фармацевтичних виробництв, так і невеликими разовими пробними партіями на базі аптек, з застосуванням простого обладнання.

ДП "Український інститут промислової власності" (Укрпатент)
Україна, 01133, Київ-133, бульв. Лесі Українки, 26
(044) 295-81-42, 295-61-97

Підписано до друку _____ 2001 р. Формат 60х84 1/8.
Обсяг _____ обл.-вид. арк. Тираж 50 прим. Зам. _____

УкрІНТЕІ, 03680, Київ-39 МСП, вул. Горького, 180.
(044) 268-25-22
